A békésszentandrási tájház átadása

2017. június 25.

Domokos László, az Állami Számvevőszék elnökének köszöntője

Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Kedves Szentandrásiak!

Pontosan 18 éve, ezen a napon alakult meg a Békéssy János Helytörténeti és Hagyományőrző Egyesület, mely céljául tűzte ki, hogy névadója, a XIX. századi szentandrási jegyző szellemiségét és munkáját folytatva, feltérképezi és megőrzi a település néprajzi, kultúrtörténeti örökségét, s a jövő nemzedékeinek is megmutatja, hogyan éltek őseik ebben a kedves Dél-alföldi településen.

Az egykori jegyző, Békéssy János kézírással látott neki a „Szent-Andrási História" című történeti munkája elkészítésének, de örökösei, napjaink lelkes helytörténészei már korszerű eszközökkel dolgoznak a település emlékeinek, a múlt nyomainak megőrzésén: kiadványokat szerkesztenek, Facebook-oldalt üzemeltetnek, kiállításokat, előadásokat szerveznek, vagy épp néprajzi gyűjteménynek otthont adó tájházat építenek.

Tisztelt Ünneplők! Kedves Barátaim!

Szeretnék pár gondolatban szólni arról, amivel Önök közül is biztosan sokan azonosulnak, azzal hogy otthonunk, közvetlen környezetünk múltját nem öncélúan kutatjuk; a tárgyi emlékeket nem a vitrineknek gyűjtjük, és nem is saját gyűjtőszenvedélyünk okán.

Tudjuk, hogy a most megnyitott tájházban megtekinthető tárgyak nem a pénzbeli értékük miatt fontosak, hanem elsősorban azért, mert kötődünk hozzájuk, kulturális értelemben táplálkozunk belőlük, ezek az emlékek tesznek minket azokká, akik vagyunk: békésiekké, szentandrásiakká. A valódi örökség tehát nem megfogható, sőt a valódi örökséget megnyitni, átadni sem lehet. Ápolni, példamutatással, tovább örökíteni és dicsérni lehet – amelyet éppen most ezzel a beszéddel is teszem.

Valódi értékek a közösség által születnek. Olyan munka révén, amit a résztvevők közösen végeznek, ki-ki a maga képességei szerint. Ezt a tájházat 10 éve kezdték építeni a település lakói és a helyi vállalkozók; aki tudott, adott hozzá valamit, volt, aki építőanyagot hozott, valaki a tervezőmunkába szállt be, más anyagi segítséget nyújtott. Apránként épült, de mára elkészült. Ez a tájház nem egy múzeum, nem egy mesterséges kiállítótér, hanem a múlt folytonosságának jelképe. Emlékeztet minket arra, hogy nagyszüleink, dédszüleink élete, életmódja itt és most folytatódik, hogy mi vagyunk azok, akik összetartó közösségként képesek vagyunk megőrizni és ápolni ezeket a fontos emlékeket.

Ha körbenézünk a jellegzetes stílusú, vert falú alföldi házban, és az udvarán, látjuk a térségre jellemző kubikosmunka emlékeit. Tudjuk, hogy a szentandrási kubikosok országszerte ismert és dicsért munkások voltak; a híradások beszámolnak róla, hogy az általuk épített Kőrös-gátat a legnagyobb árvíz idején sem kellett megtámasztani, mert állta a legnehezebb próbát is. Látjuk a szentandrási szőnyegszövés emlékeit is, az anyáról lányára szálló mesterség szerszámait, s köztük járva felidézzük a helyi mondást, mely szerint csak az ismeri ki igazán a szőnyegszövés fortélyait, aki már a bölcsőben meghallotta a leverő villa kopogását.

Kedves Szentandrásiak!

Arra kérem Önöket, legyenek büszkék a vert falakra, a kubikos lapátra és a szőnyegrojtokra, és legyenek büszkék erre a tájházra, melyet közös erőfeszítésük eredményként hoztak létre, hogy ápolják örökségüket. Nézzenek be ide, mikor épp kedvük támad, mutassák meg átutazó ismerőseiknek, barátaiknak, és tartsák mindig eszükben, hogy minden ilyen alkalommal Önök is továbbírják egykori jegyzőjük munkáját, a Szentandrási Históriát.

Még egyszer köszönöm a meghívást, és köszönöm, hogy meghallgattak!